

II. Göbeklitepe’den Bugüne Türkiye’nin Tarihi ve Kültürel Mirası Sempozyumu: Kültürel Miras Yönetimi (12-13 Nisan 2025, Ankara)

2nd Symposium on the History and Cultural Heritage of Turkey from Göbeklitepe to the Present: Cultural Heritage Management (April 12–13, 2025, Ankara)

Sezgin SEZGİN*

Ozan YETKİN**

Sunuş

Akademik Düşünce Enstitüsü tarafından “Kültürel Miras Yönetimi” temasıyla düzenlenen “II. Göbeklitepe’den Bugüne Türkiye’nin Tarihi ve Kültürel Mirası Sempozyumu”, 12-13 Nisan 2025 tarihlerinde Ankara’da Cem Eren Kültür Merkezi’nde gerçekleştirildi. İki gün süren sempozyumda, ikisi özel oturum olmak üzere, iki farklı salonda (Salon 1-2) toplam on altı oturum düzenlendi.¹

249

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kırklareli-Türkiye, sezgin_sezgin@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6625-3997>

** Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Simav Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Kütahya-Türkiye, ozan.yetkin@dpu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9070-9408>

Geliş/Submitted: 14.05.2025 | **Kabul/Accepted:** 27.06.2025

Atıf/Cite: Yetkin, O. ve Sezgin, S. (2025). II. Göbeklitepe’den Bugüne Türkiye’nin Tarihi ve Kültürel Mirası Sempozyumu: Kültürel Miras Yönetimi (12-13 Nisan 2025, Ankara). *Publicus*, (3), 249-264.

¹ Kongrede yer alan bildiri özetleri, Kongre Bildiri Özetleri E-Kitabı’nda yayımlanmıştır. E-kitaba <https://www.akademikdusunce.org.tr/sempozyum-bildiri-ozetleri-kitabi/> adresinden erişim sağlanabilir (Erişim Tarihi: 13.05.2025).

Sempozyumun açış konuşmasını, Sempozyum Düzenleme Kurulu adına Akademik Düşünce Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Kaan Akman yaptı. Akman konuşmasında Türkiye'nin tarihi ve kültürel mirasının çeşitliliğine dikkat çekmek ve sahip olduğumuz mirasa dair farkındalığı bilimsel araştırmalarla artırmak amacıyla ilkinin 2021 yılında Samsun'da düzenledikleri sempozyumun ikincisini gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşadıklarını belirtti. Sempozyum hazırlık süreci hakkında bilgi veren Akman; 10 Kasım 2024 tarihinde sempozyum çağrısının kamuoyuyla paylaşıldığını, 3 Mart 2025 tarihinde sempozyuma bildiri gönderme sürecinin sonlandığını ve 15 Mart 2025 tarihinde Bilim Kurulunun özetleri değerlendirme sürecini tamamladığını ifade etti. Akman, yapılan değerlendirmeler neticesinde 75 bildiriden 55'inin sempozyumda sunulmak üzere kabul edildiğini, Sempozyuma 22 farklı ilden 24 akademisyen, 21 lisansüstü öğrencisi, 4 lisans öğrencisi, öğretmen, müze müdürü, tasarımcı ve mimar gibi farklı meslek gruplarından araştırmacıların katıldığını vurguladı. Sempozyuma sağladıkları katkılardan dolayı Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Çankaya Belediyesi başta olmak üzere tüm paydaşlara teşekkürlerini sunan Akman, sempozyumun ilerleyen yıllarda farklı başlıklarla sürdürülebilmesi için gereken çabayı göstereceklerini, sürece katkı sunmak isteyen tüm kişi ve kuruluşların görüş ve önerilerine açık olduklarını söyleyerek konuşmasını tamamladı. Açış konuşmasının ardından "Kültürel Miras Yönetimi" ve "Ankara'nın Mirası" başlıklı iki özel oturum düzenlendi.

Özel Oturum 1: Kültürel Miras Yönetimi (Salon 1)

Sempozyumun ilk özel oturumu "Kültürel Miras Yönetimi" teması ile Ankara Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Kastamonu Eski Valisi Dr. Enis Yeter'in başkanlığında toplandı. Oturumun özel davetli konuşmacıları Ankara Büyükşehir Belediyesi Proje Koordinatörü Bekir Ödemiş, Ankara Kent Konseyi Başkanvekili ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin ve Kültür

ve Turizm Bakanlığı Kaçakçılıkla Mücadele Şube Müdürü Burcu Özdemir idi.

Birinci özel oturumda ilk olarak “Büyükşehir Belediyelerinde Kültürel Miras Yönetimi: Ankara Miras Örneği” başlıklı konuşmalarını yapmak üzere Bekir Ödemiş söz aldı. Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin kültürel mirası koruma konusundaki proje ve çalışmalarını aktaran Ödemiş, geçmiş dönemlerdeki yerel yönetim deneyimlerinde kültürel mirası koruma konusunda elde ettiği birikimi aktardı ve önemli tespitlerde bulundu. 2000 yılında Bursa Büyükşehir Belediyesi’nin öncülüğünde kurulan Tarihi Kentler Birliği’nin önemini altını çizen Ödemiş, dönemin yürürlükteki mevzuatı olan 1580 sayılı Belediye Kanunu’nun belediyelere kültürel mirasın korunmasında görev, yetki ve sorumluluk tanımlamadığını, Kanundaki bu boşluğun 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle giderildiğini ve kültürel mirasın korunmasında belediyelere görev, yetki ve sorumlulukların tanımlandığını belirtti. Mevzuatta yaşanan değişimin ve Tarihi Kentler Birliği’nin kurulmasının yerel yöneticilerde kültürel mirasın korunması bilincinin oluşması noktasında önemli adımlar olduğunun altını çizdi. Bunun ardından Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin kültürel mirasın korunması konusundaki çalışmalarını aktaran Ödemiş, bu bağlamda Ulus kent merkezinin önemli olduğunu belirtti. UNESCO’nun geçici ve kesin listelerinde Ankara’dan pek çok alanın yer aldığını ve çok farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması yönüyle Ankara’nın kültürel miras açısından oldukça önemli olduğunu belirtti. Ankara’da kültürel mirasın korunması çalışmalarında Ankara Kalesi’nin de ayrı bir yeri ve önemi olduğunu belirten Ödemiş; içinde hala yaşamın sürdüğü nadir kalelerden olması yönüyle öne çıktığını vurguladı. Kale içinde yaşamın devam ettiğini, hatta bu bölgenin bir muhtarı bile olduğunu belirten Ödemiş, burada yapılan çalışmaların Tarihi Kentler Birliği tarafından ödüllendirildiğini, bu ödüllendirmede çalışmanın bilimselliği, niteliği

gibi evrensel ilkelerin yanı sıra bu bölgedeki yaşam alanının korunmasıyla kültürel mirası koruma projesi yanında bir sosyal proje gibi değerlendirildiğini belirtti. Roma Döneminden miras kalan tarihi eserlerin yoğun olduğu bölgede yapılan çalışmaların yanı sıra çeşitli uluslararası iş birliklerine de imza atıldığını, bu bağlamda Roma ile kardeş şehir anlaşması yapıldığını ve imza töreninin Augustus Tapınağı'nın olduğu yerde yapılmasının planlandığını ifade etti. Kültürel mirası koruma çalışmalarında çöküntü alanlarının küçük dokunuşlarla tarihi ve kültürel açıdan önemli bir merkez haline gelebileceğini ifade eden Ödemiş, restorasyon çalışmalarında özel mülkiyetten kaynaklı birtakım zorluklarla karşı karşıya kaldıklarını, tapu sahiplerini bu projelere ikna etmekte zaman zaman zorluklar yaşadıklarını ifade etti. Ayrıca kültürel miras açısından önem taşıyan bazı yapıların, geçmiş dönemlerde yıkım kararlarının alındığını, daha sonra bu yıkım kararlarını iptal ederek bu alanları kültürel mirasın sürdürülebilirliği ve gelecek nesillere aktarımı açısından çeşitli çalışmalarla koruduklarının altını çizdi.

Oturumda söz alan ikinci konuşmacı ise “Kültürel Miras Yönetilebilir Mi?” başlıklı sunumu ile Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin oldu. İlk olarak, konuşmasının başlığında geçtiği üzere, kültürel mirasın yönetilebilirliği konusunu tartışmaya açan Şahin, kültürel miras yatırımlarının, restorasyonların yapılabildiğini, konuya ilişkin uzmanların olduğunu, üniversitelerin bu alanda mezunlar verdiğini, uzun soluklu bir koruma deneyimimiz olduğunu, ancak süreklilik ve sürdürülebilirlik konusunda önemli eksiklikler olduğunu vurguladı. Kültürel mirasın korunması konusunda yürütülecek çalışmaların niteliğinin, çalışmaları yürüten kişilere bağımlı olduğunu, bir sonraki kişinin kültürel mirasa bakış açısının o dönemdeki kültürel miras çalışmalarını olumlu ya da olumsuz etkileme riskinin olduğunu ifade etti. Bir belediye başkanının kültürel mirası koruma noktasında hassas olabileceğini ve başarılı çalışmalar yapabileceğini, başka bir

belediye başkanının ise kültürel miras açısından önem taşıyan bir yapının yıkımıyla gurur duyacak bir seviyeye ulaşabileceğini, yaşanmış örnekler üzerinden açıkladı. Ardından UNESCO'nun dünya mirası ile korumaya ilişkin çizdiği çerçevenin önemli olduğunu belirten Savaş, sürdürülebilirlik ve süreklilik konusunda fiziksel bir planlama yaklaşımı, kurumsal misyon ve toplumsal farkındalık üçlüsünün katılımcı ve eşgüdümlü bir süreçte bütünleştirilmesi gerektiğini ifade etti. Plan ve misyonun yeterli olmadığını, toplumsal farkındalığa da ihtiyaç olduğunu belirtti. Ayrıca idari sınırların içinde toplumsal örgütlenmeye ve sembolik sermayeye dayalı bir alan yönetimi pratiği ve yönetim planlarının olması gerektiğini belirtti. Alan yönetimi pratiğinin de günümüz koşullarında sürdürülebilir kalkınma, toplumsal cinsiyet eşitliği, dirençli yerleşimler ve dijitalleşme ile zenginleştirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Kültürel mirası korumada katmanlı ölçeklerin olduğunu, sokaktan başlayan ama il sınırlarının bütününe ele alan bir bakış açısına ihtiyaç olduğunu ifade etti. Burada farklı misyonlara sahip paydaşlar, ilgi sahipleri ve yurttaşlar olduğunu, bunların bu sürecin parçası haline nasıl getirileceklerinin, dünya miras alanlarına dair teknik süreçlerinin, bu bütünleşme ve yönetişimi araç olarak nasıl kullanacağını da önemli olduğunu belirtti. Korumanın artık pahalı bir iş olmadığını, ama sahipli bir iş olup olmadığını belirsiz olduğunu, yapılan çalışmalara sahip çıkılmasının ve kimlerin sahip çıkacağını önemli olduğunu altını çizdi. Kültürel mirasın korunmasında, özellikle günümüzde, neopragmatizmin etkilerinin görüldüğünü, büyük bir dezenformasyonu ve halk nezdinde kafa karışıklıklarını beraberinde getirdiğini belirtti. Uygulama boyutunda kültürel mirasın korunmasında bir tahterevalliden bahseden Savaş, bunun bir tarafında resmî, görünür, kayıtlı, yetkililer arası, merkezî, çok ölçekli, çok disiplinli, meşru, yasal ve birbirine benzemeyenler arası; diğer bir taraftan da gayriresmî, görünmeyen, bir tür gölge, kayıt dışı, ilgililer arası, gayrimeşru, tek ölçekli, tek disiplinli, benzerler arası

bir yapının olduğunu, bunlar arasında sürekli gerilim ve çatışma olduğunu, bu gerilim ve çatışmanın kontrol edilememesi durumunda sürecin yıkımla sonuçlandığını, kontrol edilebilmesi halinde ise önemli bir potansiyeli barındırdığını ifade etti. Kültürel mirasın korunması konusunda 2000'lerin başında önemli bir yasal ve yapısal bir dönüşümden geçildiğini, ancak daha sonra yapılan düzenlemelerle, bu dönüşümün tam tersi istikamete doğru yol alındığını ifade etti. Özellikle 2010'lardan sonra koruma alanında pragmatizmin diyaloga galip gelmeye başladığı tespitinde bulundu. Bu süreçte Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği gibi meslek kuruluşlarında konuya ilişkin tartışmaların yapıldığını ifade etti ve 2010'lardan sonra merkezîyetçi bir koruma politikası yaklaşımına geçildiği, merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında bir dengenin bulunması gerektiği, korumada katılımcılığın kağıt üzerinde bir ilke haline gelmesi, tarihi alanların yeni bir sermaye birikim biçimi olarak görülmeye başlanması, koruma planlamasında parçası yaklaşımların gündeme gelmesi, projeciliğin planlamaya ikame edilmeye başlaması, istisnai uygulamaların standartlaşması, koruma planlamasında liyakat ve ilkesel davranışın ortadan kalkması, koruma planlaması, projelendirme, idare ve müellif işlerinde idare baskısının artması, bilimsel ve teknik ölçütlerin dışına çıkılması, seçmeci ideolojik bir yaklaşımla altın çağ yaratma yaklaşımı, siyasi açıdan rövanşist tutum, tarihi alanlara meşruiyet kaynağı tanımlanamayan müdahalelerin yaygınlaşması gibi tespitlerde bulundu. Sonuç kısmında ise ilk olarak korumanın muhatabının herkes olmasından kaynaklı olarak yeni diyalog başlatılması gerekliliği, yapıların restorasyonundan önce diyalogun restore edilmesi, diyalogun resmî, şeffaf ve katılımcı bir zeminde inşa edilmesi, yaratıcı ve yenilikçi söylem ve kurguların dile getirilmesi, alternatif örgütlenmelerin oluşması, katılımcılığın yeniden düşünülmesi, insan ilişkilerine dayanan bir katılımcılığın tesis edilmesi, kültürel mirası devlet ve uzmanlar arası diyalogdan

çıkarmak, kültürel mirası koruma politikalarında sürdürülebilirliğin ve sürekliliğin sağlanması gibi önerilerde bulundu.

Birinci özel oturumda son sözü Burcu Özdemir aldı. “Kültürel Miras Yönetiminde Kaçakçılıkla Mücadele” başlıklı bir sunuş yapan Özdemir, Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde taşınır kültür varlığı kaçaklığının dünü ve bugününe ilişkin önemli bilgiler paylaştı. Bu sürecin arkeoloji, tarih, sanat tarihi, arkeometri, hukuk, diplomasi ve kriminoloji gibi çok disiplinli bir alanın merkezinde yer aldığını ifade etti. İlk Türk müze müdürü Osman Hamdi Bey’in Müze-yi Hümayun’un başına gelmesi ve 1869 tarihli Asar-ı Atika Nizamnamesinin, taşınır kültür varlığı kaçaklığıyla mücadelenin ilk örneği olduğunu, eser iadesi sağlanmasını başlatan ve devam ettiren bir süreç olduğunu belirtti. Bu Nizamname ile tüm kültür varlıklarının Devlet malı olarak tanımlandığını, bunların yurt dışına çıkışının yasaklandığını, bugün yurtdışından eser iadesi talep edebiliyor olmanın temelinde bu Nizamnamenin 1973 yılına kadar kesintisiz bir şekilde kullanılmış olmasının yattığını belirtti. Günümüzde Bakanlığın sadece yurtdışına kaçırılmış varlıkların iadesiyle değil aynı zamanda halihazırda yurtiçinde bulunanların da yurtdışına kaçırılmasıyla mücadele ettiğini ifade etti. Özellikle ören yerlerinin bulunduğu kazı alanlarına yakın köylerde kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalar yürütüldüğünü ifade etti. Yurtdışından tarihi eser iadesi talep edildiğinde karşılaşılan en önemli sorunun pek çok batı ülkesinde tarihi eserlerin ticari bir meta olarak dolaşımı serbest, alınıp satılabilen ve özel mülkiyete konu olacak şekilde düzenlenmesinden kaynaklandığını ve uluslararası hukukta da tersi bir durumun söz konusu olmadığını ifade eden Özdemir, bu konuda yaşanan sorunların aşılmasında UNESCO’nun 1970 tarihli Kültür Varlığı Kaçaklığıyla Mücadele alanındaki sözleşmenin önemli olduğunu, bu sözleşmenin kültürel varlıkların ait olduğu yerde korunmasını, gidenlerin de ait olduğu yere dönmesini teşvik eden bir sözleşme olarak önemli

olduğunu, ama teşvik etme boyutunda kaldığı için yaptırım gücünün yetersiz olduğunu ifade etti. Özellikle bu konuda ülkelerle ikili anlaşmalar yapıldığını, bu anlaşmalar çerçevesinde bir ülkeden kaçak yollarla çıkan bir kültürel varlığın, anlaşma sağlanan ülke topraklarına girişini de yasaklayarak bu alanda bir mücadele gösterdiklerini belirtti. Bu yöntemle de çok önemli eser iadeleri sağlandığını belirtti.

Özel Oturum 2: Ankara'nın Mirası (Salon 1)

Sempozyumdaki ikinci özel oturum, Prof. Dr. Ahmet Mutlu moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Oturumda davetli konuşmacılardan Prof. Dr. Ruşen Keleş, Ankara'nın Tarihi ve Kültürel Mirası; Prof. Dr. Berna Alpagut, Ankara'nın Doğal Mirası ve Kadim Koç, Gordion Antik Kenti'nin Dünya Mirası Süreci başlıklı sunumlarını yaptılar.

Prof. Dr. Ahmet Mutlu konuşmasının başında, öncelikle açılış oturumlarında davetli isimlerin başlı başına bir kültürel miras olduğunu belirtti. Açılış oturumuna davetli konuşmacıların hocaları olduğunu, sempozyumu düzenleyenlerin ise kendi öğrencileri olduğunu ifade eden Mutlu, bu birlikteliğin kültürel mirasın bir örneği olduğunun altını çizdi.

Konuşmasına kültür, miras ve kültürel mirasa yönelik kavramsal bir tartışma ile başlayan Prof. Dr. Ruşen Keleş, geçmişten günümüze kültür varlıklarının gereği gibi korunabilmesi için Birleşmiş Milletler'in konuyu "kamusal emanet" kavramı üzerinden ele aldığını vurguladı. Kültürel mirasların binlerce yıllık geçmişi olduğu ve herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirerek "mirasyedi" sorumsuzluğu ile hareket etmemesi gerektiğini belirtti. Kültür varlıklarının üzerinde yalnızca ilgili ülkelerde yaşayan insanların değil, tüm dünyanın hak sahibi olduğu unutulmamalıdır. Prof. Dr. Keleş, Türkiye'nin üzerinde bulunduğu coğrafya gereği kültürel miras açısından şanslı bir ülke olduğu ve aynı zamanda koruma sorumluluğunun da yüksek

olduğunun bilinmesini istedi. Türkiye’deki koruma anlayışının Osmanlı’ya dayandığını, yaklaşık 1868’lerden bugüne çeşitli düzenlemelerle kültürel mirasın korunmasına yönelik adımların atıldığını belirtti. Geçmişten günümüze koruma anlayışının değiştiğini, toplumun konuya daha duyarlı hale gelmesinin oldukça kıymetli olduğunu ifade etti. Türkiye Tarihi Kentler Birliği’nin kültürel mirasın korunması yönündeki faaliyetlerinin değerli olduğunu vurguladı. Savaşların kültürel mirası yok edici boyutuna değinen Prof. Dr. Keleş, Mostar Köprüsü’ne yönelik saldırıyı “kentkırım” olarak değerlendirdi. Ankara’da Kızılay binası, İller Bankası binası ve Atatürk Orman Çiftliği’nin kültürel mirasın korunması noktasında başarısız örnekler olduğunu belirtti.

Prof. Dr. Berna Alpagut ise konuşmasına kültürel miras çalışmalarına doğal mirasın katılarak bütüncül bir bakışın önemini vurgulayarak başladı. UNESCO Dünya Miras Listesi’ne kayıtlı 2023 itibariyle toplam 1199 kültürel ve doğal varlık olduğunu ve sayının her geçen yıl arttığını aktaran Prof. Dr. Alpagut, bunların 21’inin Türkiye sınırları içerisinde olduğunu belirtti. UNESCO Dünya Miras Listesi’ne girebilmenin şartlarını ve bu süreci detaylandırdıktan sonra çalışmanın ana konusu olan doğal miras alanlarını ve Türkiye’de Doğal Miras örneklerini görseller eşliğinde dinleyicilere aktardı. Ankara’daki önemli doğa alanlarının koruma önceliğini ifade ettikten sonra özellikle Tuz Gölü’nün “çok acil” koruma önceliğine sahip olduğunu ve ivedilikle önlemlerin alınması gerektiğinin altını çizdi. Biyoçeşitliliğin de yaşayan bir doğal miras olarak varlığına dikkat çeken Prof. Dr. Alpagut, yaşayan doğal mirasların ihmal edilemeyecek kadar önemli olduğunu vurguladı. Türkiye’de endemik bitki türü ve hayvan grubu sayısının 1890 olduğunu, bu türlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması konusunda Türkiye’nin önemli bir sorumluluk üstlendiğini ifade etti. Son olarak Türkiye’deki birçok kazı çalışması sürecinin

içerisinde aktif rol alan bir akademisyen olarak bu çalışmaların varlığının ve devamının önemine dikkat çekti.

Kadim Koç, kültürel mirası korumanın önemli olduğunu ayrıca söz konusu koruma yapılırken ilgili bölgenin vatandaşlarının da korumakla kazanacağı algısına sahip olursa daha sürdürülebilir bir koruma anlayışının oluşacağını belirterek sunumuna başladı. Deneyimlerinden hareketle, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girebilmenin ilk şartı olarak ilgili yerel yönetimi yönetenleri bu konuya ikna etmenin gerekliliğini vurguladı. Gordion Antik Kenti'nin tarihsel önemine dikkat çeken Sn. Koç, dünyada tümülüslerin en yoğun olduğu ve en eski ahşap yapısının burada olduğunu belirtti. Gordion Antik Kenti'nin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girişi sürecini detaylı bir biçimde aktararak yaptıkları çalışmalara dair bilgilendirmede bulundu. Alan başkanlarının çok sık değişmesinin ve uzak bölgelerden yapılan atamaların kültürel miras yönetimi sürecini olumsuz etkilediğini tartışmaya açtı.

Birinci Gün, Birinci Oturum (Salon 1): Kültürel Mirasın Korunması

Sempozyumun birinci gün birinci oturumu Prof. Dr. Aynur Çiftçi'nin başkanlığında "Kültürel Mirasın Korunması" teması ile toplandı. İlgili oturumda sunulan dört bildiride ana hatlarıyla, Osmanlı Devleti döneminde kültürel mirasın korunması çalışmaları ve bu çalışmaların bir örneği olarak Asâr-ı Atikâ Nizamnâmeleri; mimari eserlerin hangi kriterlere göre ve kimler tarafından kültürel miras olarak kabul edilip edilmediği; kültürel mirasın korunmasında çok disiplinli bir yaklaşımla Diyarbakır İçkale Kompleksi'nin yeniden işlevlendirilmesi ve Göktepe Köyü örneği üzerinden Düzce ili Akçakoca kırsalında mimari mirasın korunması konuları tartışıldı.

Birinci Gün, İkinci Oturum (Salon 2): Kültürel Miras Ekonomisi

Birinci oturum ile eş zamanlı başlayan ikinci oturum, Doç. Dr. Methiye Gül Çöteli'nin başkanlığında "Kültürel Miras Ekonomisi" teması ile

toplandı. İlgili oturumda Avrupa Birliği destekli projelerle kültürel mirasın dijitalleştirilmesi; Bolu ili örneğinde kırsal turizm, ahilik ve sosyal dayanışmada kadın kooperatiflerinin rolü; kültürel etkileşimin anahtarı olarak uluslararası öğrenci hareketliliği ve kültürel diplomasi ile kültürel ve tarihi mirasın korunmasında sanayi ve Ar-Ge temelli destekler konuları tartışıldı.

Birinci Gün, Üçüncü Oturum (Salon 1): Kültürel Miras Yönetimi

Üçüncü oturum, Prof. Dr. Himmet Kardal'ın başkanlığında "Kültürel Miras Yönetimi" teması ile toplandı. Oturumda Balıkesir Kent Konseyi örneğinde göçmen sivil toplum kuruluşları ve kültürel miraslarının korunmasında kent konseylerinin rolü; Lütfi Tokoğlu'nun Turizm ve Tanıtma Bakanlığı dönemi çalışmaları; kültürel mirasın korunmasında topluluk temelli bir yaklaşım olarak Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Kültürel Mirası Koruma Topluluğu ve topluluğun projeleri; Türkiye Anıtların Korunmasına ve Onarılmasına Yardım Derneği'nin kuruluş yapısı, hedefleri ve faaliyetleri tartışıldı.

259

Birinci Gün, Dördüncü Oturum (Salon 2): Arkeoloji ve Kültürel Miras

Doç. Dr. R. Haldun Aydingün'ün üstlendiği "Arkeoloji ve Kültürel Miras" temalı dördüncü oturumda, Hadrianopolis Antik Kenti'nde 2023 yılında yapılan konservasyon ve restorasyon çalışmaları; kültürel mirasın korunması ve belgelenmesinde taşınabilir entegre lidar teknolojisinin kullanımı ve buna ilişkin Malazgirt savaş alanının tespiti, tarihi ve arkeolojik yüzey araştırması projesi; kültürel mirasın korunmasında disiplinler arası çalışma örneği olarak arkeolojide yapay zeka kullanımı ve Malazgirt savaş alanının tespiti, tarihi ve arkeolojik yüzey araştırması projesi örneğinde savaş alanlarının kültürel miras olarak değeri konuları tartışıldı.

Birinci Gün, Beşinci Oturum (Salon 1): Cumhuriyetin Mirası

Beşinci oturum, Prof. Dr. Bengül Bolat'ın başkanlığında "Cumhuriyet'in Mirası" temasıyla toplandı. İlgili oturumda, Ankara'nın modernleşmesinde öncü bir kurum olarak Ankara Halkevi; köy enstitüsü deneyiminin sürdürülebilir eğitim bağlamında potansiyeli; kültürel miras değerinde olan Ladik Akpınar Köy Enstitüsü Kütüphanesinin Sosyal Bilimler Literatürüne ve Samsun'a Kazandırılması Projesi ve Ankara'daki Cumhuriyet dönemi heykelleri üzerinden Millî Mücadele ruhunu okumak konuları tartışıldı.

Birinci Gün, Altıncı Oturum (Salon 2): Anadolu, Şehir ve Kültürel Miras

Altıncı oturum, Prof. Dr. H. Tuğba Eroğlu'nun başkanlığında "Anadolu, Şehir ve Kültürel Miras" temasıyla toplandı. İlgili oturumda, Homo Sapiens'in Anadolu için bir tehdit mi yoksa bir fırsat mı olduğu; kent kimliği ve yönetim stratejileri üzerinden Alanya'da kültürel mirasın sürdürülebilir korunması; Ayvalık şehri özelinde Anadolu uygarlıklarında kültürel mirasın tarihi ve görsel malzemeler ışığında kaybolan bir kültür mirası olarak İzmir Liman Kale konuları tartışıldı.

Birinci Gün, Yedinci Oturum (Salon 1): Kent ve Kültürel Miras

Doç. Dr. Günce Demir'in başkanlığında "Kent ve Kültürel Miras" temasıyla toplanan yedinci oturumda; İzmir kent hafızasında Kültürpark, ocaklık ve türbe ziyaretleri bağlamında Keskin'de kültürel mirasın sürekliliği; yine Keskin ilçesi örneğinde kentleşme, mekânsal dönüşüm ve kültürel miras ve steam eğitimi örneğiyle kültürel ve tarihi miras bilincinin aktarılması konuları tartışıldı.

Birinci Gün, Sekizinci Oturum (Salon 2): Somut Olmayan Kültürel Miras

Doç. Dr. Aslı Sağıroğlu başkanlığında yürütülen “Somut Olmayan Kültürel Miras” başlıklı oturumda dünyada ve Türkiye’de somut olmayan kültürel miraslar tartışmaya açıldı. Somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunmasında sözleşmeler arası bütüncül yaklaşımın gerekliliği, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi’ne göre Ebru Türk Kağıt Süsleme Sanatı’nın önemi, Çiğdem Günü ve Çiğdem Pilavı’nın somut olmayan kültürel miras kapsamındaki değeri ve Gölyazı, Ağlayan Çınar Efsanesi’ni gibi efsanevi hikâyelerin desteklenerek gelecek nesillere aktarımının önemi konuları ayrıntılı bir şekilde ele alındı.

İkinci Gün, Dokuzuncu Oturum (Salon 1): Kültürel Miras ve Müzecilik

Kültürel Miras ve Müzecilik oturumu, Doç. Dr. Ahsen Saçlı moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Oturumda; fiziksel ve sanal müzelerin toplumsal hafıza inşa etmedeki rolü, Müzekart ve Musei Italiani gibi dijital uygulamaların afet yönetimi ile entegre edilmesinin önemi, kent müzelerinin kentsel bellek mekânları oluşturma konusunda aracı rolleri ve müze gemilerin kültürel mirasın aktarımı açısından işlevi konuları tartışıldı.

İkinci Gün, Onuncu Oturum (Salon 2): Kültürel Miras ve El Sanatları

Kültürel Miras ve El Sanatları oturumu, Dr. Öğr. Üyesi Sezgin Sezgin’in moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Dijitalleşmenin kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasındaki rolü, halı dokuma merkezlerinin kültürel mirası koruma açısından öneminin Kayseri Bünyan Halıları üzerinden okunması, kültürel miras örneği olarak Kalemîşi Sanatı ve büyükşehir belediyelerinin somut olmayan kültürel miras koruma konusunda yaptıkları çalışmalar, oturumda etraflıca tartışıldı.

İkinci Gün, On Birinci Oturum (Salon 1): Edebiyat, Gelenekler ve Kültürel Miras

Prof. Dr. Ali Akın Akyol başkanlığında Edebiyat, Gelenekler ve Kültürel Miras başlıklı oturum düzenlendi. Oturumda; İtalyan yazar ve gezgin Edmondo De Amicis'in gözünden 19. yüzyılda İstanbul'un kültürel miraslarının incelenmesi, Şehnâme'nin edebi eser niteliğinin yanında bir kültürel miras olma özelliğinin ön plana çıkarılması ve klasik Türk musikisinde Meşk geleneğinin kent kültürü ve toplumsal yaşam önemi konuları ele alındı.

İkinci Gün, On İkinci Oturum (Salon 2): Anadolu'da Mimari Yapılar

Anadolu'da Mimari Yapılar başlıklı oturum, Dr. Öğr. Üyesi Ozan Yetkin moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Anadolu Selçuklu Medreselerinin Türk-İslam toplumlarında kültürel miras inşası kapsamındaki önemi, külliyelerin kültürel mirasın taşınmasındaki rolünün Silivri Piri Mehmed Paşa Külliyesi örneği üzerinden aktarılması ve Sivas Gemerek'te yer alan Çepni Camii'nin Osmanlı Dönemi mimarisinin bir kültürel miras örneği olarak gelecek nesillere aktarılması temalı çalışmalar tartışıldı.

İkinci Gün, On Üçüncü Oturum (Salon 1): Uluslararası İlişkilerde Kültürel ve Tarihi Miras

Doç. Dr. Duygu İlkhan Söylemez moderatörlüğünde gerçekleştirilen Uluslararası İlişkilerde Kültürel ve Tarihi Miras başlıklı oturumda, kültürel miras farklı bir boyuta taşıyarak uluslararası perspektifte tartışıldı. Avrupa Birliği'nin kültürel mirasın doğal afetlere karşı korunmasında öncü bir rol üstlendiği, vergi politikalarının kültürel mirasın korunmasında teşvik edici yahut caydırıcı olabileceği, Türkiye'nin tarihi eser kaçakçılığı ile mücadelesinin Kolombiya diplomatik belgelerine yansımaları ve Osmanlı'dan Modern Türkiye'ye uzanan misyonerlik faaliyetlerinin kültürel mirasa yansımaları konuları tartışmaya açılmıştır.

İkinci Gün, On Dördüncü Oturum (Salon 2): Ankara'nın Tarihi ve Kültürel Mirası

Sempozyumun son ve kapanış oturumu, Doç. Dr. Damla Mursül'ün moderatörlüğünde Ankara'nın Tarihi ve Kültürel Mirası temasıyla gerçekleştirildi. Oturumda Ayrancı'nın sözlü tarih çalışmaları ile yerel hafızanın korunmasındaki önemi, Ankara'nın tarihsel ve kültürel zenginliğinin farklı bir perspektif olan yürüyüş rotaları üzerinden okunması ve Ankara'nın tarihi ve kültürel mirasının sosyal medya aracılığıyla korunmasında Antoloji Ankara hesabının rolü temalı bildiriler sunulurak akademik oturumlar sonlandırıldı.

Oturumların sona ermesinin ardından kapanış konuşması için söz alan Düzenleme Kurulu Başkanı Dr. Kaan Akman, Düzenleme Kurulu üyelerine teşekkür ettikten sonra Akademik Düşünce Enstitüsü Derneği'nin gelecek yıllarda gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri hakkında bilgi verdi. Katılımcıların Sempozyumun hakkındaki görüş ve önerilerini paylaşmasının ardından hatıra fotoğrafı çekimi ile Sempozyum sona erdi.

Bildiri sunumlarının tamamlanmasının ardından Sempozyum temasına uygun olarak Ankara tarihi kent merkezi gezisi düzenlendi. Bu kapsamda Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi, Ankara Kalesi, Ankara Kale Hanları, Hacı Bayram Veli Camii, Arkeopark Şantiyesi ve Augustus Tapınağı ziyaret edildi. Geziye eşlik eden arkeologlar ve mimarlar gezi alanları hakkında bilgiler paylaştı.

Yazar Beyanı

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Etik Kurul Onayı

Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Yazar Katkıları

Yazar Adı Soyadı: Sezgin SEZGİN (%50),

Ozan YETKİN (%50)

Çıkar Çatışması

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.